

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 11. De Confessarij prudentia in agendo cum Pœnitente, quem vt
scrupulis, sic & Dei timore carere inuenerit,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

diligentiam posueris in repurganda conscientia, quantum adhibuisses in opere faciendo, ex quo maximum lucrum expectares; sic ut nullius peccati mortalis non expiari te conscientiam sentias: & quodcumque a te prius commissum sic detestaberis, ut firmissimè proponas nullatenus de cetero succumbere iuuante diuina graua: quæ ipsa Eucharistiæ sumptione tibi accrescet, roburque ad resistendum fortiter tentationibus addet tibi bona fide agenti; neque in te suscepturo, neque in Sacerdote ministraturo, impedimentum vllum siue peccati siue censuræ Ecclesiasticæ cognoscenti: atque adeo nihil obstat quominus à diuina misericordia expectes eiusdem sumptionis vberem fructum. Nec te moueat quod carne pugnante aduersus spiritum, te sentias aridum, dummodo voluntate sincera deuotionem desideres & ad eam seclò contendas. Deus enim qui audit desiderium pauperum ex Psalm. 9. nos nostraque iudicatur secundum liberæ nostræ voluntatis arbitrium: non autem secundum ea quæ nobis inuitis & contradicentibus caro sensualitate ingerit, qualia sunt imaginationes volubiles, phantasiæ variæ, carnis illecebræ, ac stimuli, appetiones vindictæ, inconstantia circa agenda, vacillatio: es circa credenda, aliaque id genus, quibus quandiu non consentimus, tantum abest ut diuinam gratiam in nobis destruant, ut potius virtutem perficiant: iuxta illud *posteriorum ad Corinth. cap. 12.* Ne magnitudo reuelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis meæ, Angelus Sathanæ qui me collaphifer: propter quod ter Dominum rogavi ut discederet à me, & respondit mihi. Sufficit tibi gratia mea: nam virtus in infirmitate perficitur.]

Accedit hæc, quod quamuis nullius peccati sibi confesso, liberum esse possit, vel abstinere ab Eucharistia excusando se cum Centurione (cuius verba ante retuli nus) vel ipsam alacriter suscipere imitatione Zachæi, qui Dominum in domo sua suscepit gaudens: istud tamen esse longè melius quam illud, patet ex immensis fructibus, quos talis susceptio profert virtute passionis Christi, cuius est memoriale: præsertim pingue diem deuotionis ac roborationem in Charitate, vnde anima inuatur maximè ad perripendas difficultates, quas caro illi adfert in via salutis.

CAPVT VNDECIMVM.

De Confessarij prudentia in agendo cum Pœnitente, quem ut scrupulis, sic & Dei timore carere inuenierit.

S V M M A R I V M.

136 Opponuntur scrupulosis libertini, quibus prodesse possunt aliqua ex medicinis, quæ prescribuntur scrupulosis, alia non item, sed potius nocere.

137 Earum loco assumendum Dei timor dictus seruilis, nascens ex consideratione pœnarum inferni.

138 Pœnarum inferni, tum grauitas, tum multitudo, vrgenda est maxime ad libertinum concutiendum timore Dei.

139 Earundem pœnarum consideratio debet Confessario commendata esse.

140 Ratio qua libertinus videtur posse ex pœnis inferni d'sponi ad timorem Dei.

141 De diabolica persuasione dicentium nihil esse, quod se vexent: quia Deus iam nouit quid de ipsis sit futurum.

142 Quando & quomodo suaderi possit minus malum ad vitandum maius.

136. **S**crupulosi oppositi sunt ij (libertinos vocant) qui post concupiscentias suas eintes & earum ardore cauteriatam habentes conscientiam, nullis non modo scrupulis, sed nec Dei timore auertuntur à sua voluntate, contra illud Sapientis præscriptum Ecclesiastici cap. 18. Post concupiscentias tuas ne eas, & à voluntate tua auertere. Sicigitur liberas vitij relinquentes, habenas, non proponunt Deum ante conspectum suum; atque à facie eorum iudicia ipsius aueruntur, & ideo inquinatae sunt viæ illorum in omnitem pore] ex Psalm. 9. Prudentia autem confessarij est aduertere, inter prius propositas medicinas solas tres primas posse talibus prodesse: ad quarum proinde vltimum debitum illos inducere debet quantum potest. Quoad cæteras autem, ne eis abutantur (prout facile possunt, ut conscientiam ob-

murmurantem non sentiant, sed peccent sine remorsus molestia) monendi sunt eas non institui ad curationem infirmitatis qua laborant, sed potius morbi contrarij: laxatiuam enim habere vim pro scrupulis: non autem restrictiuam, pro nimia sua libertate.

Itaque loco earum assumendum esse timorem Dei, ex consideratione pœnarum inferni tanquam remedium: tum efficax aduersus peccandi licentiam. (Oderunt enim peccare mali formidine pœnæ, prout experientia docet) tum opportunum ad peccatorem reducendum ad Deum, iuxta illud Psalm. 77. Cum occideret eos quærebant eum, & reuertebantur diluculo veniebant ad eum. Quamuis igitur talis timor non sufficiat ad iustificationem peccatoris, vtiliter tamen ille eo concurrit, ut in Conc. Trid. sess. 14. cap. 4. confirmatur ex eo, quod Ninivita ad predicationem Ionæ plenam terroribus egerint pœnitentiam, & à Domino impetrarunt misericordiam. Quod ut contingat libertino, Confessarius bene curat, cum ex timore pœnarum inferni, ipsum adducere seu disponere satagit ad eam saltem contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur, & est impulsus Spiritus sancti nondum quidem inhabitantis, sed exterioris ita mouentis ut idoneum reddat ad Dei gratiam consequendam per susceptionem Sacramenti Pœnitentiæ ex eodem Conc. Trid. lococit.

Porro quod in consideratione pœnarum inferni, timorem propositum generat, est maxime grauitas & multitudo earum inenarrabilis: vnde verè illud vsurpare liceat, Non mihi si linguæ centum sint, oraque centum, Omnia pœnarum percurrere nomina possem. Quamquam tamen ex factis literis & sanctis Patribus, notatè inueniuntur in libris p'ss. quæ sufficiant ad quemcumque fidelem non omnino obstinatum permouendum.

De illis legendi sunt à Confessarijs D. Anton. 3. part. titul. 14. cap. 5. & illi qui scribunt de quatuor nouissimis: vt Dionysius Carthusianus & alij passim obuij: idque diligenter: tam vt compassionis affectu, moueantur erga proximum illis expositum: quam vt procedant solliciti de sua salute; exposita eidem periculo, si ipsorum culpæ & socordia ille mortis æternæ incurrat, qui curæ & diligentia ipsorum, eam euasisset. Neque enim, si Medicus corporis, suâ incuriâ ægrum adducens in vitæ discrimen, sanus nihilominus manet: ita medicus animæ, exponendo Pœnitentem suum periculo æternæ damnationis, eam euadit: sed illi pariter obnoxius manet: ita vt cæcus cæco ducatur præstans, ambo in foueam cadant.

Præparari autem potest ad istiusmodi timorem libertinus, inclinando ei, quod eadem fide quæ credit vnum esse Deum Creatorem cœli & terræ, & ipsius Filium vnigenitum pro nobis hominem factum, & in cruce mortuum: debere etiam credere eiusdem Christi, veri Dei & hominis aduentum ad iudicium: in quo resumptis corporibus sine fine victuri, omnes homines excepturi sint sententiam, qua iustus æterna gloria, & iniquis æterna supplicia decernentur, vt patet ex capite 25. D. Mathei. Pœterea quod nihil sit quod post Deum tanti facere debeat, quam animam suam: cum nihil habeat tantum intimum: ideoque in seipsum erudellem iniquumque esse, exponendo illam æternis supplicijs: à quibus vt illam liberaret Christus acerbissimum ignominiosissimumque crucis supplicium subire dignatus est: cuius tantam misericordiam contemnens, sensurus sit iustitiæ rigorem, in terra illa miseriz & tenebrarum: in qua (vt habet inter alia D. Gregor. lib. 9. Moral. in Tob. cap. 39.) sit miseris mors sine morte, finis sine fine, defectus sine defectu: quia & mors viuunt, & finis semper incipit, & deficere defectus nescit.]

Euersio cuiusdam præsidij Diabolici, quo libertini se muniunt.

Non desunt autem qui eo dementiæ deuenerunt, vt quamuis vera esse credant, quæ de pœnarum inferni multitudine & acerbitate dicuntur, se credere affirmant; nihil tamen eorum timore moueantur: hoc diabolico, adeoque falso præsidio fulci, quod nihil sit cur se priuare debeant huius vitæ iucunditatibus, nec animo suo obsequi: cum nesciant vtrum post multos toleratos labores, & spera huius

vite

vita commoda, sint felicem exitum habituri: id enim pendere ex vnus Dei beneplacito immutabili. Quibus occurrendum est: quomodo esse: vt illi sibi persuadeant, Deum pro infinita sua bonitate, nihil de ipsis ordinaturum, nisi quod iustissimum est, & rectissimum: deo quoque exequantur quod suarum partium est: satagendo iuxta D. Petrum in Epistola 2. cap. 1. vt per bona opera certam suam vocationem & electionem faciant. Deus enim non deerit, quem impossibile est mentiri. ad Hebr. 6 aut negare se ipsum 2. ad Timoth. 2. Ipse autem Ezech. 33. protestatur. Viuo ego nolo mori in impij, sed vt conuertatur impius ad suam viam & viuat. Et ex Apostolo in priori ad Timoth. 2. vult omnes saluos fieri. Cum igitur ad aeternae vitae consecutionem oporteat nos a malis abstinere & bona agere (iuxta illud Ioan. 5. Procedent qui bona egerunt, in resurrectione vitae; qui vero mala egerunt, in resurrectionem iudicii) sicut & agricolam oportet agrum suum colere ad percipiendos ex eo fructus: sane perinde stultum est, viam salutis positam in declinando a malo & in faciendo bonum: ideo tenere nolle, quod nesciatur an salus ipsa suscepro labores sit securura: non secus quam si agricolae arare & ferere noller, eo quod certus non sit, an ex laboribus percipitur sit fructus quos expectat. Adde, quod etsi nulla expectaretur aeterna salus, recta ratio tamen dicit, seruiendum esse Deo: ac eadem praecipiente obtemperandum: tum propter summam ipsius excellentiam ac maiestatem; tum propter tot beneficia creationis, consecutionis, redemptionis & alia particularia in nos collata. Immo etsi per impossibile, neque beneficia a Deo accepta, nos ad id non obligent, obligat sufficienter humanae naturae conditio, quae requirit vt homo viuat secundum rectam rationem dicentem bona sequenda esse & mala vitanda. Virgeri demum poterit, quod qui se stulta illa ratione persuaderi sinerit, vel expectat a diuina misericordia aeternam salutem, vel a diuina iustitia mortem aeternam, desperat. Atque si aeternam salutem expectet, iniquissimus est, & supra quam dici potest peruersus, vitam agens qua incessanter Deum offendat a quo expectat tam immensum bonum, quod alij maximis laboribus quaerunt. Sin autem de aeterna salute desperet, quod Diaboli est non hominis, cui quamdiu agit hanc vitam, parat ad Christum salutaris aut horem aditus: iuxta illud Ioan. 6. Eum qui venit ad me non eieciam foras. Virgeri poterit quod in Inferno nullum relinquatur peccatum impunitum, iuxta Mat. 5. Non exies inde donec reddas nouissimum quadrante. In quodque peccatis ipsis proportione respondebit poena: iuxta illud Apoc. 18. Quatum se glorificauit, & in delictis fuit, tantum date illi tormentum & lucrum.

Quae cum ita sint, a consuetudine peccandi qua multiplicat & aggrauat poenas in Inferno luendas, merito deberet anni conatu auocare se; & obsequi suauissimae & consolatoris plenissimae adhortationi Isaie cap. 55. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas & reuertatur ad Dominum & miseretur eius, quoniam multus est ad ignoscendum.

142. Hic obiter aduerte illum qui cum homine talis farinae tractat, non posse quidem facere aliquid minus malum, ad impediendum ipsum a perpetracione alterius mali maioris, ex cap. Quod ait dist. 14. quando tamen ille omnino statuit peccare, posse ipsi persuadere, vt peccatum minus faciat potius quam maius: vt cum nullo modo vult abstinere a peccato carnis, potius fornicacionem quam adulterium committat. Ratio est quia id non est suadere peccatum, a quo vellet ipsum omnino auocare; sed dissuadere minus peccatum quae modum annotat Caiet. & Armilla in verbo Tyrannus; & pluribus confirmat Sotus libr. 6. de iustitia & iure quast. 1. art. 5.

CAPVT DVODECIMVM.

De prudentia in iuuando Penitente propositis tum remedijs aduersus prauas suas propensiones: tum dispositionibus ad progressum faciendum in Dei gratia & virtutibus.

SVMMARIVM.

143. Vndecim remedia proposita a Polanco aduersus malas nostras propensiones.

144. Tria quae omnibus proponi possunt ex eodem.

145. Dispositio prima ad diuinam gratiam & virtutum in nobis augmentum, est earundem acceptarum bonus usus: & quae ad hunc consecratur.

146. Altera dispositio non abui illis, sed seruare diligenter & ex illis proficere.

147. Tertia est quorundam interiorum adiumentorum: nempe recte intentionis, capacitas eius (modi augmenti: ac desiderij bonique propositi eo vtendi.

148. Quarta est adiumentorum exteriorum: nempe diligentia in captanda occasione proficendi: in commendando se precibus seruorum Dei, in inuocando Sanctos cum Christo regnantes: & pie frequentando sacramenta.

149. Modus agendi cum eo, qui apparet idoneus ad statum consiliorum Euangelicorum.

150. Eradicandi in nobis prauos affectus difficultas quidem magna est, sed quae superari potest iuuante Christo.

151. Ratio inuendi certamen aduersus prauos nostros habitus, ad eos ab anima nostra eliminandos.

152. Ratio faciendi nobis propria Christi merita.

VT ad Medici corporalis officium non tantum spectat agrum resitueri corporali sanitati, sed etiam eadem in futurum conseruare, pro conseruanda augendaque sanitate: sic praeter iam dicta, quae pertinent ad recuperacionem spiritualis sanitatis, in Dei gratia & virtutibus eam comitantibus consistentis: in Confessario incumbit ex officio, munire Penitentem remedijs aduersus ea, quibus talis sanitas laesefacta potest, & adiumentis quibus incrementum capiat; ideoque de illis consequenter dicendum est: quod fiet prius traditis reuendjs aduersus prauas nostras inclinationes. Secundum propositis dispositionibus requisitis ad praedictum incrementum. Tertio tradita ratione eradicandi vitia seu prauos animae nostrae habitus. Quarto proposita ratione, Christi merita faciendi nobis propria. Namque ad peccatum, quo laesefacta animae sanitas, propensos nos facit, tum prauae inclinationes naturales, tum etiam mali habitus acquisiti. Ad incrementum vero eiusdem sanitatis, tum bona ad illud dispositio, tum Christi merita nobis applicata.

De remedijs aduersus malas propensiones naturales.

SECTIO I.

143. Remedia & quasi praesidia, quibus muniti possumus aduersus prauas nostras inclinationes, sunt ea quae a Polanco numerantur in suo directorio cap. 3. art. 2. Primum firma & saepe renouata voluntas non offendendi Deum; sed ei verè seruiendi. Secundum promptitudo occurrendi prauis cogitationibus, a quibus reliqua mala oriuntur. Tertium reprehensio sui & recordatio diuinae praesentiae. Quartum recursus ad Angelum custodem, & Sanctos, & praecipue ad Christum Crucifixum & ipsius Matrem sanctissimam cum aliqua opportuna oratione. Quintum recordatio diuinae beneficiorum ac consideratio mortis & iudicij omni hora imminenti, atque adeo breuitatis, incertitudinis, fragilitatisque huius vitae. Sextus dolor de peccato statim atque ipsum committi accidit, cum infliccione alicuius poenae propter illud, ac proposito confitendi suo tempore. Septimum largitio elemosynae. Octauum conuersatio cum bonis, & conuitio praeuocietatis. Nonum lectio librorum piorum, & auditio concionum. Decimum exercitium operum misericordiae: & Sacramentorum Penitentiae & Eucharistiae vius deuotus & frequens. Vndecimum studium humilitatis, timoris Dei, & orationis, super omnia autem charitatem habere, quod est vinculum perfectionis. Ex Apostolo ad Coloss. 3, & sine quo nihil sumus, nec caetera nobis profunt, ex eodem in priori ad Corinth. 13.

Caeterum tria sunt, prout idem Polanco monet, quae ferè omnibus salubriter proponi possunt.

Primum est, mane se totum offerre Deo cum memoria Christi Iesu pro nobis oblato in cruce, gratiamque petere vitandi eo die lapsus in peccata, praesertim ea ad quae sumus procliuiores, ac perseuerandi in ipsius amicitia; dicendo Patet, Ave, Credo, &c.